

Předkládací zpráva

Předkládaný druhý návrh operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace navazuje na přípravu České republiky na čerpání prostředků určených pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti v letech 2007–2013. Usnesení Vlády České republiky č. 175/2006 nastavilo systém operačních programů, ustanovilo jednotlivé řídicí orgány a uložilo jim předložit vládě do 31. května 2006 první návrhy operačních programů. První návrh Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (dále též OP VaVpl) schválila vláda dne 15. listopadu 2006 usnesením č. 1302. V březnu 2007 byl zaslán Evropské komisi, která jej pozičním dokumentem ze dne 13. července 2007 vrátila vnitrostátním orgánům České republiky k přepracování na základě připomínek, které byly jeho součástí. Vládní výbor pro vyjednávání NSRR přijal dne 3. října 2007 usnesení, v němž uložil řídicímu orgánu OP VaVpl předložit přepracovaný operační program vládě.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy jako řídicí orgán OP VaVpl přikročilo k přepracování prvního návrhu OP VaVpl ve smyslu připomínek Evropské komise. Vzhledem k prvnímu návrhu OP VaVpl se nezměnila skutečnost, že návrh operačního programu vychází z evropského rámce realizace politiky soudržnosti, kterým je sada nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti a Strategické obecné zásady Společenství. Pro koncepci operačního programu má význam zejména článek 37 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (dále jen Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006). Stejně jako první návrh čerpá i předkládaný druhý návrh z „Metodiky pro přípravu programových dokumentů pro období 2007 – 2013“ a neformálního doporučení Evropské komise „Aide mémoire“.

Na domácí úrovni pak operační program Výzkum a vývoj pro inovace vychází z Národního rozvojového plánu ČR a Národního strategického referenčního rámce ČR 2007–2013 a dalších odvětvových a regionálních koncepcí. Významným vstupem pro druhý návrh operačního programu jsou probíhající neformální vyjednávání se zástupci Evropské komise.

K pracím na druhém návrhu operačního programu byli v rámci tří pracovních skupin zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy k řešení sporných aspektů operačního programu přizváni zástupci ostatních věcně zainteresovaných ústředních orgánů státní správy a hospodářských a sociálních partnerů. Návrh operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace tedy respektuje princip partnerství popsany v článku 11 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

Globálním cílem Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace je **posilování výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu ČR zajišťujícího růst, konkurenceschopnost a vytváření pracovních míst v regionech¹ (tak, aby se ČR stala evropsky významným místem koncentrace těchto aktivit) prostřednictvím vysokých škol, výzkumných institucí a dalších relevantních subjektů.**

Globální cíl OP VaVpl bude realizován prostřednictvím jednotlivých prioritních os, které navazují na specifické cíle určené v rámci prioritní osy NSRR „Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky“.

Cílem prioritní osy 1 – „Evropská centra excelence“ – je podpořit vznik omezeného počtu špičkových center s mezinárodním renomé, která na sebe naváží zájem zahraničních partnerů, posílí mezinárodní spolupráci, urychlí produkci a přenos poznatků špičkového výzkumu do praxe a vzdělávacího procesu, s cílem přispět k mezinárodní konkurenceschopnosti ČR.

Cílem prioritní osy 2 – „Regionální VaV centra“ – je podpořit vznik a rozvoj kvalitně vybavených pracovišť VaV zaměřených na aplikovaný výzkum a posílí jejich spolupráci s aplikační sférou (podniky, nemocnice atp.) dle potřeb regionu.

Cílem prioritní osy 3 – „Komericializace a popularizace VaV“ – je vytvořit ve výzkumných organizacích podmínky pro úspěšnou komercializaci výsledků vlastní VaV činnosti, zlepšit systém ochrany duševního vlastnictví a podpořit zakládání nových technologicky orientovaných firem. Dále má prioritní osa za cíl zlepšit systém informovanosti o výsledcích VaV, dostupnost VaV informací, přispět k propagaci VaV a popularizaci, zlepšit systém evaluace s využitím zahraničních zkušeností a přispět k zefektivnění veřejné podpory VaV.

Cílem prioritní osy 4 – „Infrastruktura pro výzkum a vývoj na vysokých školách spojený s výukou a s přímým dopadem na nárůst lidských zdrojů pro výzkumné a vývojové aktivity“ – je podpořit rozvoj kvalitní infrastruktury vysokých škol nezbytné pro přípravu studentů pro výzkumné, vývojové a inovační činnosti.

Cílem prioritní osy 4 – „Technická pomoc“ – je zajištění podpůrných aktivit prováděných řídicím orgánem OP VaVpl pro zajištění účinnosti prováděné podpory

V rámci celkového finančního plánu alokace pro ČR pro cíl Konvergence v letech 2007–2013 je na **OP VaVpl alokováno 7,76 % z prostředků fondů EU, tj. 2 070 mil. EUR** (cca 52 4711 mil. Kč)². Implementace OP VaVpl bude

¹ Regiony na úrovni NUTS II.

² Pro přepočty v předkládací zprávě je použit směnný kurz 25,34 Kč/EUR.

podporována z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Z celkové částky na financování OP VaVpl tvoří 85 % zdroje EU a 15 % národní veřejné zdroje.

Dopad na veřejné rozpočty bude z hlediska zajištění 15% spolufinancování částečně řešen z kapitoly 333 MŠMT a částečně z výdajů státního rozpočtu na výzkum a vývoj.

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace podléhá formálnímu schválení Evropskou komisí. Neformální vyjednávání textu druhého návrhu operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace probíhá od počátku roku 2008. Okamžik formálního vyjednávání může nastat následně po schválení druhého návrhu vládou.

Vliv realizace OP VaVpl na životní prostředí je předmětem analýzy SEA, jejíž zpracovávání v současné době probíhá.

OP VaVpl má pozitivní vliv na prostředí pro podnikání a podporuje rovné příležitosti žen a mužů.

Ministr školství, mládeže a tělovýchovy požádal dne 31.3. 2008 předsedu vlády o výjimku z požadavku vnějšího meziresortního připomínkového řízení.